

Kas nepieciešams Latvijas zinātnei?

Andris Ambainis
Latvijas Universitāte

Valsts budžeta finansējums zinātnei, uz 1 iedzīvotāju

Gads	Latvija	Igaunija
1993	1.4 Ls/iedz.	3.0 Ls/iedz.
1995	2.6 Ls/iedz.	5.1 Ls/iedz.
1997	3.2 Ls/iedz.	7.0 Ls/iedz.
2008	21 Ls/iedz.	54 Ls/iedz.
2009	12 Ls/iedz.	51 Ls/iedz.

Rezultāti

- Pasaules universitāšu reitings:
 - Tartu Universitāte – 461. vieta.
 - Latvijas Universitāte – 1132. vieta.
- Pasaules līmeņa pētījumi datu drošībā Tartu un Tallinnas universitātēs.

Cilvēkresursi zinātnē

Valsts	Zinātnieku skaits uz milj. iedzīvotāju	Gads
Somija	7,707	2008
Dānija	5,670	2008
ASV	4,663	2006
Lielbritānija	4,269	2008
Igaunija	2,996	2008
Lietuva	2,547	2008
Latvija	1,935	2008

Augsta līmeņa zinātnieku skaita ziņā atšķirība ir vēl jūtamāka.

Latvijas zinātnes sasniegumi

- Farmācija:
 - “jaunais mildronāts”, u.c. zāles.
- Datorzinātne:
 - Kvantu skaitļošana;
 - Datortulkošana, modelēšana.

- Lai zaudētu augsta līmeņa zinātniekus, pietiek ar 2-3 gadiem.
- Lai izaudzinātu augsta līmeņa zinātniekus, vajag 10-15 gadus.

Latvija ir maza valsts!

- **Atbalsts starptautiska līmeņa zinātniekiem un to grupām**

Jāturpina tādu zinātnieku un zinātnisko grupu identificēšana, kuri veic atzītus starptautiska līmeņa zinātniskos pētījumus [...] lai izstrādātu viņu pētījumu speciālu finansēšanas sistēmu.

*Latvijas Republikas zinātnes attīstības
nacionālā koncepcija (LZP, 1998)*

Atbalsts izcilībai

- Zinātnieki brīvi izvēlas pētījumu tematiku.
- Labākajām idejām – pietiekams finansējums.
- Zinātniskā kvalitāte – galvenais vērtēšanas kritērijs.
- Vērtē eksperti no ārvalstīm?

Paraugs: National Science Foundation (ASV).

Zinātne un uzņēmējdarbība

- Dabiska sinerģija.
- Nepieciešama informācijas apmaiņa.
- Somijas TEKES: uzņēmums finansē 50% pētījuma izmaksu, valsts otrs 50%.